

VŠ ROKIŠKIO PSICHIKOS SVEIKATOS CENTRO DARBUOTOJŲ ELGESIO KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis viešosios staigos Rokiškio psichikos sveikatos centro (toliau – RPSC) etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato pagrindinius RPSC darbuotojų elgesio principus, kuriems jie privalo laikytis darbo metu.

2. Kodekso tikslas – kurti geranorišką darbo aplinką, ugdyti profesines kompetencijas bei tinkamus ir efektyvius RPSC darbuotojų tarpusavio ryšius, pagarbius santykius su pacientais ir jų atstovais, didinti RPSC darbuotojų autoritetą visuomenėje, pacientams ir jų atstovams pasitikėjimą RPSC.

3. Šis kodeksas tvirtinamas direktoriaus sakymu ir skelbiamas viešai.

4. Kodekse vartojamos šios vokos:

Asmeninis suinteresuotumas – moralinissipareigojimas, turintis ar neturintis naudą arba kitas panašaus pobūdžio interesus, kuris būtų palankus jam asmeniškai arba jam artimiems asmenims.

Diskreditavimas – tokie darbuotojo veiksmai, kurie visuomenės akivaizdžiai kenkia RPSC autoritetui, griauja pasitikėjimą ja, kompromituoja. Diskredituojama gali būti tiek veikimu, tiek ir neveikimu.

Dovana – laikomas bet kuris materialinis vertingasis daiktas, paslauga ar kita nauda, siūloma ir/ar suteikiama asmens sveikatos priežiūros specialistui, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo veiksmams ar sprendimams.

Interesų konfliktas – tai situacija, kai darbuotojas privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar vykdyti pavedimą, kuris susijęs ir su jo privačiais interesais.

Žeidimas – tai situacija, kai darbuotojas viešai/neviešai veiksniu, žodžiu ar raštu pažemino žmogaus garbę ir orumą.

Kodekso pažeidimas – šiame Kodekse nustatyti darbuotojo elgesio normų pažeidimai, padaryti tiek veikimu, tiek neveikimu dėl darbuotojo kaltės.

Privatus interesas – tai darbuotojo (ar jo artimo asmens) asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti tokos primamiems sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

Darbuotojui artimi asmenys – tėvai (tėviai), vaikai (vaikiai), broliai (broliai), seserys (seserys), seneliai, vaikai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai, sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė registruota statymų nustatyta tvarka.

Korupcija – pasiūlymas, pažadas ar davimas bet kokios naudos kitam asmeniui už neteisėtą atlygą, kad būtų atliktos arba neatliktos to asmens pareigos arba kurstymas priimti kokį nors naudą kaip neteisėtą atlygą arba jos priėmimą už pareigų atlikimą arba neatlikimą.

II. DARBUOTOJO ELGESIO PRINCIPAI

5. Pagrindiniai darbuotojų elgesio principai turi būti tokie:

5.1. pagarba žmogui ir valstybei;

- 5.2. teisingumas ir nešališkumas;
- 5.3. nesavanaudiškumas;
- 5.4. dorovinis principingumas ir padorumas;
- 5.5. atsakomybė ir atskaitingumas;
- 5.6. skaidrumas ir viešumas;
- 5.7. pavyzdingumas;
- 5.8. viešųjų interesų tenkinimas ir nepiktnaudžiavimas pareigomis;
- 5.9. sąžiningumas;
- 5.10. tinkamas pareigų atlikimas;
- 5.11. lojalumas RPSC;
- 5.12. konfidencialumas.

6. Pagarbos žmogui ir valstybei principas reiškia, kad darbuotojai turi:

- 6.1. gerbti žmogų, jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir staigas;
- 6.2. laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, statymų ir kitų teisės aktų reikalavimų;
- 6.3. tinkamai, reikiamai, kvalifikuotai ir atsakingai atlikti savo pareigas;
- 6.4. su žmonėmis bendrauti geranoriškai ir pakaniškai, nepaisant jų asmens savybių, turtiniais ar visuomeniniais padėties, mandagiai elgtis su pacientais, jų atstovais, kolegomis, pavaldiniais ir kitais juridiniais asmenų atstovais;
- 6.5. kalba, veiksmais ar siūlomais sprendimais nediskriminuoti jokio asmens ar visuomenės grupės ir imtis teisėtų priemonių užkirsti kelią pastebėjus diskriminacijai;
- 6.6. nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms;
- 6.7. pagarbiai išklaudyti asmenis ir imtis teisėtų priemonių jiems padėti, dėmesingai reaguoti pacientų, jų atstovų, kolegų, kitų asmenų prašymus ir siūlymus. Šio reikalavimo privalu laikytis net sudėtingomis aplinkybėmis ar esant stresinėms situacijoms.

7. Teisingumo ir nešališkumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

- 7.1. priimti teisingus ir pagrįstus sprendimus ir veikti, vadovaujantis tik viešaisiais interesais;
- 7.2. einant pareigas, nepažeisti statymų, kitų teisės aktų, veikti tik pagal suteiktus galiojimus;
- 7.3. neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimant sprendimus;
- 7.4. vienodai elgtis su visais pacientais nepaisant jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmingumo, socialinės padėties, religinio tikėjimo ir politinių pažiūrų;
- 7.5. konfliktinėse situacijose elgtis nešališkai, išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;
- 7.6. būti objektyviais, vadovautis visų asmenų lygybės statymui principu. Susidurus su skirtingais asmenų reikalavimais, nedaryti nepagrįstų išimčių, interesų konfliktus spręsti atsižvelgus į viešuosius interesus, vadovaujantis visiems vienodais vertinimo kriterijais;
- 7.7. svarstant vidaus teisės aktų projektus, priimant sprendimus dėl darbuotojų skyrimo pareigas ir kitoje darbinėje veikloje, neturėti išankstinių nuostatų dėl atskiro asmens, asmenų

grup s ar institucijos ir priimti sprendimus vadovaujantis visiems vienodais vertinimo kriterijais, vengiant asmeniškumo.

8. Nesavanaudiškumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

8.1. nesinaudoti savo tarnybine padtimi, siekiant paveikti kit asmen sprendim , jei tai gali sukelti interes konflikt ;

8.2. nesinaudoti RPSC nuosavybe ne darbinei veiklai, nesinaudoti su darbu susijusia informacija kitaip negu nustato staigos vidaus dokumentai, siekiant asmenin s naudos;

8.3. darbin je veikloje teikti prioritet viešiesiems interesams, statym nustatyta tvarka ir priemon mis vengti interes konflikt;

8.4. netur ti asmenini interes ir nesiekti naudos sau, savo šeimai, artimiesiems, draugams vykdant darbines pareigas;

8.5. dirbti pacient , RPSC ir visuomen s labui.

9. Dorovinio principingumo ir padorumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

9.1. elgtis nepriekaištingai ir garbingai;

9.2. nepagr stus prašymus atmesti taktiškai;

9.3. nesinaudoti kito asmens klaidomis ar nežinojimu;

9.4. darbin je veikloje elgtis garbingai;

9.5. atlikti savo pareigas vadovaujantis etiško elgesio normomis;

9.6. nedalyvauti neteis tuose sandoriuose ir susirinkimuose;

9.7. netoleruoti koleg neetiško elgesio, neprofesionali ar neteis t veiksm ir nedelsiant imtis priemoni jiems nutraukti;

9.8. b ti nepaperkamiems, nepriimti dovan , pinig ar paslaug , išskirtini lengvat ir nuolaid iš asmen ar organizacij ;

9.9. aiškiai pasakyti ir savo elgesiu parodyti, kad netoleruojate joki kyši ar dovan davimo ir mimo.

10. Atsakomyb s ir atskaitomyb s principas reiškia, kad darbuotojai turi:

10.1. teis s akt nustatyta tvarka paaiškinti ir pagr sti savo sprendimus ar veiksmus;

10.2. atsisakyti vykdyti neteis t nurodym ar sakym ir apie tai pranešti tiesioginiam vadovui;

10.3. neturint pakankamai ištekli , g dži ar kompetencijos pavedimui vykdyti, apie tai nedelsiant pranešti tiesioginiam ar RPSC vadovui;

10.4. asmeniškai atsakyti už savo sprendim ar veiklos rezultat pasekmes, trumpalaiki ir ilgalaiki pareigini tiksl ne gyvendinim ;

10.5. prisiimti dal atsakomyb s už kolegialiai priimam sprendim ;

10.6. atsiskaityti už savo veikl tiesioginiam ir RPSC vadovui.

11. Skaidrumo ir viešumo principo laikymasis reiškia, kad darbuotojai turi:

11.1. užtikrinti teis s akt nustatyt savo veiksm ir sprendim viešum , prireikus pateikti savo sprendim pri mimo motyvus;

11.2. teis s akt nustatyta tvarka ir s lygomis teikti reikiam informacij kitiems darbuotojams ir asmenims.

12. Pavyzdingumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

12.1. savo pareigas atlikti laiku ir kompetentingai;

12.2. būti tolerantiškiems ir paslaugiems, pagarbiai elgtis su pacientais, bendradarbiais ir kitais asmenimis, su darbu susijusias konfliktines situacijas spręsti taikiai ir mandagiai;

12.3. visada veikti profesionaliai;

12.4. siekti žodžio ir veiksmo vienybės;

12.5. nuolat tobulintis ir kelti savo kvalifikaciją;

12.6. pripažinti savo darbinės klaidas ir jas taisyti;

12.7. darbo metu savo išvaizda, kalba ir elgesiu rodyti pavyzdį, bei laikytis visuotinai pripažintų etikos normų;

12.8. nereikšti paniekos pacientams, kolegoms, pavaldiniams, vadovams, ne žeidinti, nepilietiškai, nevertoti psichologinio smurto;

12.9. nevertoti alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų, nerūkyti staigos patalpose ar jos teritorijoje, išskyrus specialiai rėmymui rengtas vietas, jei tokios yra numatytos;

12.10. seksualiai nepriekabiauti ir netoleruoti kitų asmenų seksualinio priekabiavimo;

12.11. vilkėti privalomą specialią medicininę aprangą. Apranga turi būti švari ir tvarkinga.

13. Viešųjų interesų tenkinimo ir nepiktnaudžiavimo pareigomis principas reiškia, kad darbuotojai turi:

13.1. priimdamas sprendimus ir kitoje darbinėje veikloje vadovautis tik viešaisiais interesais, einamą pareigą ir takos nenaudoti savo ir savo artimųjų tiesioginei ar netiesioginei naudai gauti, taip pat esamiems ir buvusiems kolegoms proteguoti;

13.2. statymų nustatytais atvejais ir tvarka, laiku ir tiksliai deklaruoti savo privačius interesus, nesudaryti sąlygų viešųjų ir privačių interesų konfliktui kilti, o jam kilus, imtis priemonių;

13.3. nenaudoti pareigą, pažeidžiant darbo bei viešuosius interesus darbinant asmenis, skiriančiam tikrą pareigą ar skatinant, suteikiant paslaugas, kitą naudą arba sudarant su juo sutartis ar sandorius.

14. Sūžiningumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

14.1. nesiimti apgaulės, sukčiavimo, korupcijos ar kitais teisės aktais uždraustais veiksmais;

14.2. nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nepriimti jokių tiesioginių ar netiesioginių dovanų, kai esama pagrindo manyti, kad dovana siekiama paveikti darbuotojo veiksmus ar sprendimus;

14.3. nenaudoti darbuotojo veiklai nustatyto laiko, RPSC darbo priemonių, finansinių, žmogiškųjų ir materialinių išteklių ne staigos poreikiams tenkinti;

14.4. savo darbinės pareigas vykdyti nepriekaištingai, būti nepaperkamam ir nepapirkinėti kitų asmenų.

15. Tinkamo pareigų atlikimo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

15.1. nepiktnaudžiauti tarnybine padėtimi ir turima galia, neviršyti savo kompetencijos ir veikti pagal suteiktus galiojimus;

15.2. tinkamai gyvendinti RPSC vadovo sprendimus;

15.3. nepažeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijos, statymų ir kitais teisės aktais, o susidarius su šio Kodekso ir kitais teisės aktais pažeidžiais, padaryti viską, kas būtina, kad pažeidimai būtų nutraukti ir statymų nustatyta tvarka vertinti;

15.4. savo darbinės pareigas atlikti laiku ir kvalifikuotai;

15.5. netoleruoti neteisėto, neetiško RPSC administracijos, kolegų ir pavaldinių elgesio.

16. Lojalumas RPSC reiškia šias darbuotojo elgesio normas:

16.1. lojalum darbiniams sipareigojimams ir s žining tiesiogini vadov bei RPSC administracijos nurodym vykdym ;

16.2. tinkam RPSC veiklos tiksl ir sieki suvokim , deram j gyvendinim ;

16.3. RPSC administracijos informavim apie visus atvejus, kurie turi korupcinio pob džio nusikalstamos veikos požymi .

17. Informacijos apie administracijos neteis tus veiksmus ar aplaidum atskleidimas nelaikomas lojalumo pažeidimu.

18. Konfidencialumo principas reiškia šias darbuotojo elgesio normas:

18.1. darbuotojas sipareigoja neskelbti informacijos, kuri jam patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, ne galiotiems jos sužinoti;

18.2. darbuotojui draudžiama dokumentuose ir kompiuterin se laikmenose laikom informacij naudoti savo šeimos nari , kit asmen , verslo, materialiniams ar kitiems poreikiams tenkinti;

18.3. Lietuvos Respublikos teis s akt nustatyta tvarka darbuotojas užtikrina jam pateikt dokument ir informacijos kompiuterin se laikmenose saugum tokiu b du, kad tretieji asmenys netur t galimyb s su jais susipažinti ar pasinaudoti;

18.4. informacija apie pacient tretiesiems asmenims teikiama tik teis s aktuose nustatytais atvejais ir tvarka.

III. DARBUOTOJ TARPUSAVIO SANTYKIAI

19. RPSC darbuotoj tarpusavio santykiai turi b ti grindžiami mandagumu, taktišku- mu, s žiningumu, draugiškumu ir pasitik jimu. Darbuotojai turi pad ti vieni kitiems darbin je veikloje, keistis patirtimi ir žiniomis.

20. RPSC darbuotojai privalo laikytis geranoriškumo principo, vengti:

20.1. asmeninio žeidin jimo, orumo žeminimo;

20.2. kito darbuotojo darbo menkinimo;

20.3. apkalb , šmeižto apie kolegas skleidimo, reputacijos menkinimo;

20.4. neigiam emocij demonstravimo.

21. Darbuotojai privalo laikytis solidarumo su savo kolegomis, ginti juos nuo nepagr stos kritikos ir netinkamos takos.

22. Darbuotojas privalo susilaikyti nuo vieš pasisakym ar svarstym apie koleg atliekamas užduotis ir veiksmus, apie kit darbuotoj asmenyb ir j kompetencij .

23. Neigiamas atsiliepimas apie kolegas, ypa kit asmen akivaizdoje, neleistinas. koleg visada kreipiamasi pagarbiai.

24. Darbuotoj ir vadov tarpusavio santykiai turi b ti grindžiami abipuse pagarba, geranoriškumu bei aktyvia pagalba.

25. Seksualinis priekabiavimas prie koleg laikomas grubiu etikos ir darbo drausm s pažeidimu.

26. Darbuotojas privalo nevykdyti tiesioginio vadovo pavedimo, jei pavedimas ver ia pažeisti statymus ir š Kodeks . Apie tok pavedim pranešama RPSC direktoriui.

27. Netoleruotinas neteis to, netinkamo koleg elgesio bei nekompetentingumo gy-
nimas. Darbuotojai privalo pranešti tiesioginiam vadovui apie koleg nekompetentingum , netei-
s t , netinkam elges .

28. RPSC vadovas savo vadovaujame kolektyve privalo:

- 28.1. netoleruoti asmens žeidin jimo ar jo garb s ir orumo žeminimo;
- 28.2. sukurti vadovaujame kolektyve darbing ir draugišk aplink , užkirsti keli
konfliktams, šalinti nesutarim priežastis;
- 28.3. pastabas d l pavaldini klaid ir darbo tr kum reikšti korektiškai;
- 28.4. stengtis paskirstyti darb kolektyve tolygiai, kad b t efektyviai panaudotos
kiekvieno pavaldinio k rybin s galimyb s ir kvalifikacija;
- 28.5. viešai nereikšti savo simpatij ar antipatij pavaldiniams ir kitiems RPSC dar-
buotojams;
- 28.6. skatinti pavaldinius reikšti savo nuomon darbiniais klausimais ir j išklausti;
- 28.7. deramai vertinti pavaldini darbo pasiekimus;
- 28.8. b ti reiklus ir teisingas pavaldiniams, visada prisiminti, kad savo elgesiu ir darbu
jis turi rodyti jiems pavyzd .

29. Darbuotojai su vadovais turi bendrauti korektiškai ir vykdyti visus teis tus j nuro-
dymus. Pasteb j s vadovo klaid , darbuotojas turi taktiškai apie tai pranešti tam vadovui.

30. Darbo metu kil darbuotoj tarpusavio nesutarimai turi b ti išsprendžiami nedel-
siant j pa i pastangomis, tiesiogin vadov kreipiamasi tik kraštutiniu atveju.

IV. KODEKSO NUOSTAT LAIKYMOŠI KONTROL IR PRIEŽI RA

31. Informacij apie RPSC darbuotoj galimus pažeidimus nagrin ja, Kodekso pažeid-
dim prevencines priemones nustato bei darbuotojus praktinio Kodekso taikymo klausimais konsul-
tuoja Etikos komisija.

32. Etikos komisija sudaroma RPSC direktoriaus sakymu ne mažiau kaip iš 5 neprie-
kaištingos reputacijos RPSC darbuotoj .

33. Komisija nagrin jimo proced r pradeda gavusi rašytin informacij (tarnybin
pranešim , darbuotojo skund , visuomen s informavimo priemoni paskelbt ar kitoki) apie dar-
buotojo galimai padaryt Kodekso pažeidim . Komisija nagrin jimo proced r gali prad ti ir sava-
rankiškai.

34. Darbuotojo atsakomyb lengvina tai, kad jis:

34.1. savanoriškai, nelaukdamas sprendimo, atlygina pažeidimu padaryt žal ;

34.2. viešai pripaž sta kalt , gailisi ir atsiprašo;

34.3. padeda išaiškinti ties tyrimo metu;

34.4. praneša apie kitokias d mesio vertas atsakomyb lengvinan ias aplinkybes.

35. Darbuotojo atsakomyb sunkina tai, kad jis:

35.1. per kalendorinius metus pažeidim padar pakartotinai;

35.2. viešai ty iojasi iš atliekamo tyrimo ir etiško elgesio princip ;

35.3. trukdo išaiškinti ties tyrimo metu, nepateikia prašom ir jo turim duomen ar-
ba pateikia klaidingus;

35.4. pažeid daugiau nei vien Kodekso nuostat .

V. ATSAKOMYBĖ UŽ KODEKSO PAŽEIDIMUS

36. Sprendimą dėl nuobaudos skyrimo/neskyrimo priima RPSC direktorius Etikos komisijos, išnagrinėjusios konkretų šio Kodekso pažeidimą, teikimu.

37. Drausminės nuobaudos skiriamos Darbo kodekse nustatyta tvarka.

38. Etikos komisija, nustatiusi, kad pažeisti Kodekso reikalavimai, atsižvelgiant į pažeidimo mažareikšmiškumą ar lengvinančias aplinkybes, gali apsiriboti nagrinėjimu ir siūlyti neskirti nuobaudos.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Darbuotojai įsipareigoja vadovautis šiuo Kodeksu. Su šiuo Kodeksu pasirašytinai supažindinamas kiekvienas RPSC darbuotojas. Naujai priimami darbuotojai su šiuo Kodeksu pasirašytinai supažindinami iškart po darbo sutarties pasirašymo.
